

P7_TA-PROV(2010)0035

Situācija Ukrainā

Eiropas Parlamenta 2010. gada 25. februāra rezolūcija par situāciju Ukrainā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Ukrainu,
- ņemot vērā Prāgas Austrumu partnerības augstākā līmeņa sanāksmes 2009. gada 7. maija kopīgo deklarāciju,
- ņemot vērā ES un Ukrainas parlamentārās sadarbības komitejas paziņojumu un ieteikumus, ko tā pieņēma 2009. gada 26.–27. oktobra sanāksmē,
- ņemot vērā Ukrainas dalību Pasaules Tirdzniecības organizācijā kopš 2008. gada marta,
- ņemot vērā to, ka 2009. gada decembrī Zagrebā Enerģētikas kopienas līguma Ministru padome apstiprināja Ukrainas pievienošanas Enerģētikas kopienas līgumam,
- ņemot vērā Eiropas Savienības un Ukrainas Partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN), kas stājās spēkā 1998. gada 1. martā, un pašreizējās sarunas par Asociācijas nolīgumu (AN), kas izstrādāts, lai aizstātu Partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN),
- ņemot vērā ES un Ukrainas Asociācijas programmu, ar ko aizstāj Rīcības plānu un ko 2009. gada jūnijā apstiprināja ES un Ukrainas Sadarbības padome,
- ņemot vērā Eiropas Kopienas un Ukrainas nolīgumu par vīzu režīma atvieglojumiem, kuru parakstīja 2007. gada 18. jūnijā un kurš stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī, un ES – Ukrainas dialogu par vīzām, kas tika sākts 2008. gada oktobrī,
- ņemot vērā 2009. gada 22. jūlijā parakstīto Saprašanās memorandu par reģionālās politikas dialoga sākšanu un reģionālās sadarbības attīstību starp Ukrainas Reģionālās attīstības un būvniecības ministriju un Eiropas Komisiju,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Regulu (EK) Nr. 1638/2006, ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai (*ENPI*)¹,
- ņemot vērā 2005. gada 1. decembrī parakstīto Eiropas Savienības un Ukrainas saprašanās memorandu par sadarbību enerģētikas jomā,
- ņemot vērā Kopīgo deklarāciju, ko 2009. gada 23. martā pieņēma ES un Ukrainas Apvienotā starptautiskā ieguldījumu konferencē par gāzes tranzīta sistēmu modernizāciju,

¹ OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.

- ņemot vērā *Naftogaz* un *Gazprom* nolīgumu par 2010. gada naftas piegāžu tranzīta maksām, par ko vienojās 2009. gada decembrī,
 - ņemot vērā Ukrainas prezidenta vēlēšanu rezultātus — vēlēšanu pirmā kārtā notika 2010. gada 17. janvārī un otrā kārtā — 7. februārī,
 - ņemot vērā EDSO/*ODIHR* novērošanas misijas pausto paziņojumu par 2010. gada 17. janvārī un 7. februārī notikušajām prezidenta vēlēšanām, kurā secināts, ka lielākā daļa starptautisko normu ir ievērotas,
 - ņemot vērā Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos *Catherine Ashton* paziņojumu 2010. gada 8. februārī par Ukrainas prezidenta vēlēšanām,
 - ņemot vērā *Verkhovna Rada* 2010. gada 3. februārī pieņemto Ukrainas Vēlēšanu likumu, kurā grozījumus izdarīja tieši pirms prezidenta vēlēšanu otrās kārtas,
 - ņemot vērā Nacionālo indikatīvo programmu Ukrainai 2011.–2013. gadam,
 - ņemot vērā ES un Ukrainas neseno augstākā līmeņa sanāksmju rezultātus, tostarp ES un Ukrainas augstākā līmeņa sanāksmē, kas notika 2008. gadā Parīzē, pausto Ukrainas atzīšanu par Eiropas valsti, kurai ir kopīga vēsture un kopīgas vērtības ar Eiropas Savienības valstīm, un ņemot vērā secinājumus, kas pieņemti ES un Ukrainas augstākā līmeņa sanāksmē, kura notika 2009. gada 4. decembrī Kijevā,
 - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 4. punktu,
- A. tā kā Ukraina ir stratēģiski nozīmīga ES kaimiņvalsts; tā kā Ukrainas izmērs, resursi, iedzīvotāji un ģeogrāfiskais stāvoklis nodrošina tai īpašu vietu Eiropā un nozīmīgākā reģionālā partnera statusu;
 - B. tā kā Ukraina ir Eiropas valsts un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 49. pantu tā var lūgt, lai to tāpat kā visas Eiropas valstis, kas ievēro brīvības, demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību, kā arī tiesiskuma principus, uzņemtu Eiropas Savienībā;
 - C. tā kā EDSO/*ODHIR* vēlēšanu novērošanas misijas secinājumos teikts, ka vēlēšanas lielākoties atbilda starptautiskajām normām;
 - D. tā kā 2010. gada 17. janvārī un 7. februārī notikušo prezidenta vēlēšanu veiksmīga norise attiecībā uz civiltiesību un politisko tiesību, tostarp pulcēšanās, apvienošanās un vārda brīvības, ievērošanu parāda, ka Ukraina spēj sarīkot brīvas un taisnīgas vēlēšanas;
 - E. tā kā, lai gan nevalstiskajām organizācijām netika atļauts oficiāli novērot vēlēšanas, tomēr vietējo un starptautisko novērotāju klātbūtne būtiski uzlaboja pārredzamību vēlēšanu procesā un vēlēšanu dienā;
 - F. tā kā 2010. gada 17. februārī pēc premjerministres J. Timošenko pārsūdzības Ukrainas Augstākā administratīvā tiesa apturēja Centrālās Vēlēšanu komisijas lēmumu par prezidenta vēlēšanu galīgo iznākumu un Viktora Janukoviča atzīšanu par Ukrainas

prezidentu, un tā kā premjerministre atsauca savu pārsūdzību 20. februārī, uzskatot, ka tiesa nevēlas būt pret viņu taisnīga;

- G. tā kā otrajā kārtā kampaņas atmosfēru negatīvi ietekmēja savstarpējas apsūdzības krāpšanā un pēdējā brīža grozījumi vēlēšanu likumā;
- H. tā kā ir jāatgādina, ka Ukraina ir valsts, kas ir piedzīvojusi padomju režīma kundzību, un tai vajadzēja daudz laika, lai pārvarētu tā atstātās negatīvās sekas;
- I. tā kā viens no Parlamenta galvenajiem ārpolitiskajiem mērķiem ir uzlabot un veicināt Eiropas kaimiņattiecību politiku, kuras nolūks ir stiprināt attiecīgo valstu politiskās, ekonomiskās un kultūras saiknes ar ES un tās dalībvalstīm;
- J. tā kā Austrumu partnerība patlaban īstenojas; tā kā Parlaments sagaida, ka jaunās Ukrainas iestādes strādās, lai īstenotu tās mērķus; tā kā Austrumu partnerības darbība var būt veiksmīga un tā var veicināt mierpilnu attīstību, stabilitāti un labklājību visās austrumu kaimiņvalstīs, tostarp Ukrainā, tikai tad, ja tās pamatā ir praktiski un uzticami plāni, kā arī nodrošināts pietiekams finansējums;
- K. tā kā ES atbalsta stabilu un demokrātisku Ukrainu, kurā tiek ievēroti sociālas tirgus ekonomikas principi, valda tiesiskums, tiek ievērotas cilvēktiesības un nodrošināta minoritāšu aizsardzība un garantētas pamattiesības; tā kā Ukrainas iekšējā politiskā stabilitāte un iekšējo reformu veikšana ir priekšnosacījums turpmāku attiecību attīstīšanai ar ES;
- L. tā kā kopš Oranžās revolūcijas Ukraina diemžēl ir zaudējusi vairāk nekā piecus gadus, pienācīgi neatrisinot lielās konstitucionālās un institucionālās problēmas, jo īpaši konfliktus kompetences jomā starp prezidentu un premjerministru; tā kā šī iemesla dēļ būtiski projekti valsts pārvaldes, ekonomiskajā un sociālajā jomā tiek kavēti, nav pietiekami īstenoti vai netiek izpildīti vispār;
- M. tā kā neatkarīgi no prezidenta vēlēšanu rezultātiem Ukrainai ir jāsāk īstenojot konstitucionālās reformas, lai izveidotu dzīvotspējīgu un efektīvu kontroles un līdzsvara sistēmu nolūkā noteikt skaidru pilnvaru sadalījumu starp prezidentu, Ministru kabinetu un Ukrainas parlamentu (*Verkhovna Rada*);
- N. tā kā ES un Ukrainas attiecībās pēdējos gados kopumā panākts būtisks progress, jo īpaši ārpolitikā un drošības politikā, kā arī tirdzniecības, finanšu un ekonomikas jomās; tā kā enerģētikas un vides jomās nav panākts pietiekams progress;
- O. tā kā Ukrainas pievienošanās Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO) ir svarīgs apliecinājums tam, ka tā atzīst starptautiskās un Eiropas ekonomikas normas un piekrīt veidot ciešākas tirdzniecības saiknes ar ES, un tā kā šī pievienošanās paātrina sarunas par padziļinātās un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas (*DCFTA*) izveidi, kura ir Asociācijas nolīguma neatņemama sastāvdaļa;
- P. tā kā Ukrainas pievienošanās Enerģētikas kopienas līgumam ir ļoti nozīmīga visām līguma pusēm;

- Q. tā kā Asociācijas nolīgumam starp ES un Ukrainu ir jādarbības kā reformu procesa instrumentam un jāpiešķir pilsoniskajai sabiedrībai nozīmīgāka loma;
1. atzinīgi vērtē to, ka Ukrainas prezidenta vēlēšanu starptautiskās vēlēšanu novērošanas misijas sagatavotajos ziņojumos konstatēts, ka salīdzinājumā ar iepriekšējām vēlēšanām ir panākts nozīmīgs progress un šajās vēlēšanās ir ievērota lielākā daļa EDSO un ES normu par brīvām un taisnīgām vēlēšanām;
 2. atzinīgi vērtē EDSO/ODHIR vēlēšanu novērošanas misijas paziņojumu par to, kā tiek ievērotas civiltiesības un politiskās tiesības, tostarp pulcēšanās un biedrošanās brīvība, kā arī vārda brīvība plurālistiskā plašsaziņas līdzekļu vidē;
 3. atzinīgi vērtē vēlēšanu lielo skaitu, kas liecina par Ukrainas iedzīvotāju aktīvo līdzdalību lēmumu pieņemšanā attiecībā uz turpmāko valsts attīstību; atzinīgi vērtē to, ka šajās vēlēšanās bija daudzveidīga kandidātu izlase, pārstāvējot dažādus politiskos uzskatus un piedāvājot vēlētajiem patiesas izvēles iespējas;
 4. pauž nožēlu, ka joprojām neatrisināts jautājums ir vēlēšanu noteikumi, un norāda, ka salīdzinājumā ar iepriekšējo tiesību aktu, spēkā esošo vēlēšanu likumu, ko grozīja 2009. gada augustā, EDSO/ODHIR uzskata par soli atpakaļ, jo tiesiskais regulējums ir neskaidrs un nepilnīgs; nožēlo, ka *Verkhovna Rada* tikai dažas dienas pirms vēlēšanu otrās kārtas pieņēma Reģionu partijas ierosinātos strīdīgos prezidenta vēlēšanu likuma grozījumus; šajā sakarībā mudina Ukrainas iestādes pārskatīt un pilnveidot valsts tiesību aktus vēlēšanu jomā; mudina politisko partiju finansēšanas procesu un kampaņu finansēšanu priekšvēlēšanu periodā steidzami padarīt pārredzamāku;
 5. atzīstot, ka Ukraina ratificējusi Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību un Eiropas reģionālo vai mazākumtautību valodu hartu, aicina Ukrainas varas iestādes pielikt lielākas pūles, lai spertu soli pretim Ukrainā dzīvojošo mazākumtautību kopienām, turpmāk integrējot šīs kopienas valsts politiskajās norisēs un adekvāti veicinot tiesības uz izglītību mazākumtautību valodā.
 6. atzīst, ka Ukrainai kā Eiropas valstij ir kopīga vēsture un kopīgas vērtības ar Eiropas Savienības valstīm, un atzinīgi vērtē Ukrainas centienus integrēties Eiropā;
 7. sagaida, ka Ukrainas politiķi atzīst nepieciešamību stabilizēt politisko un ekonomisko situāciju un nepieciešamību strādāt, lai to panāktu, it īpaši īstenojot konstitucionālo reformu, nostiprinot tiesiskumu, izveidojot sociālu tirgus ekonomiku un atjaunojot centienus korupcijas apkarošanā un uzņēmējdarbības un ieguldījumu vides uzlabošanā;
 8. uzsver, ka ir svarīgi pastiprināt Ukrainas un ES sadarbību enerģētikas jomā, un prasa panākt turpmākas vienošanās starp ES un Ukrainu, lai energoapgādi nodrošinātu abām pusēm, tostarp uzticamu naftas un gāzes tranzīta sistēmu;
 9. aicina Ukrainu pilnībā īstenot un ratificēt pievienošanas Enerģētikas kopienas līgumam un nekavējoties pieņemt jaunu gāzes likumu, kas atbilstu ES Direktīvai 2003/55/EK;
 10. uzsver, ka, neraugoties uz gūtajiem panākumiem, pašreizējais nolīgums par vīzu režīma atvieglojumiem būtu jāpārskata, ņemot vērā ilgtermiņa mērķus, un aicina Padomi pilnvarot

Komisiju pārskatīt šo nolīgumu ar Ukrainas varas iestādēm, lai izstrādātu plānu bezvīzu režīmam ar Ukrainu, tostarp vidusposma mērķim — maksas par vīzām atcelšanai;

11. prasa Komisijai sadarboties ar dalībvalstīm un Ukrainu, lai izstrādātu īpašus pasākumus, kas jāievieš saistībā ar Eiropas futbola čempionātu 2012. gadā nolūkā atvieglināt ceļošanu tām personām, kuras iegādājušās biļetes uz futbola spēlēm;
12. atzinīgi vērtē Ukrainas aktīvo atbalstu Austrumu partnerībai un *Euronest* parlamentārajai asamblejai un tās apņemšanos pielikt lielākas pūles, lai būtu nodrošināta lielāka demokrātija, vairāk tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī sociāla tirgus ekonomika, ilgtspējīga attīstība un laba pārvalde;
13. atbalsta Austrumu partnerības vadīnīciatīvas, jo īpaši par integrētu robežu pārvaldību, enerģētiku un brīvās tirdzniecības zonu, kā arī par visaptverošu institucionālo izveidi;
14. sagaida, ka Ukraina vēlreiz apstiprinās tās apņemšanos integrēties Eiropā, kā arī cieši sadarboties ar ES kaimiņattiecību jomā saskaņā ar Austrumu partnerības un Melnās jūras sinerģijas politiku;
15. aicina Komisiju un Padomi vēlreiz apliecināt ES vēlmi palīdzēt Ukrainai šajā jomā, izmantojot instrumentus, kas noteikti Austrumu partnerībā un ES un Ukrainas Asociācijas programmā; aicina Komisiju cieši saskaņot Nacionālo indikatīvo programmu 2011.–2013. gadam ar Asociācijas programmu;
16. uzsver, ka plašam un visaptverošam brīvās tirdzniecības nolīgumam jānodrošina Ukrainas pakāpeniska integrācija ES iekšējā tirgū, tostarp, attiecinot uz Ukrainu četras brīvības telpas;
17. atzinīgi vērtē nodomu izveidot Eiropas Investīciju bankas (EIB) pārstāvniecību Kijevā un uzsver, cik nozīmīga ir turpmāka EIB darbības izvēršana Ukrainā;
18. uzsver, cik būtiski ir paplašināt sadarbību jauniešu un studentu apmaiņas un stipendiju programmu izstrādes jomā, kas ļaus Ukrainas iedzīvotājiem iepazīties ar Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm;
19. aicina visas kaimiņvalstis pilnā mērā cienīt Ukrainas valsts demokrātisko sistēmu un atturēties no jebkāda spiediena vai iejaukšanās, kas noraidītu Ukrainas demokrātisko gribu un pieņemtos lēmumus politiskās, sociālās un ekonomiskās attīstības jomā;
20. pauž dziļu nožēlu par līdzšinējā Ukrainas prezidenta Viktora Juščenko lēmumu piešķirt pēcnāves goda nosaukumu „Ukrainas nacionālais varonis” Ukrainas Nacionālistu organizācijas (UNO) vadītājam Stepanam Banderam, kurš sadarbojās ar nacistisko Vāciju; šajā ziņā cer, ka Ukrainas jaunā vadība otrreiz caurlūkos šāda veida lēmumus un turpinās ievērot Eiropas vērtības;
21. aicina Komisiju sniegt vajadzīgo tehnisko palīdzību radikālai Ukrainas elektrības tīkla energoefektivitātes uzlabošanai un stiprināt sadarbību gāzes nozares reformēšanā, pielāgojot to ES standartiem; prasa Eiropai attiecīgi atbalstīt Ukrainas energopatēriņa taupīšanas un energoefektivitātes celšanas stratēģiju kā labāko veidu, kādā mazināt maksājumus par gāzi un atkarību no importētas enerģijas;

22. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstīm, Ukrainas valdībai un parlamentam, kā arī Eiropas Padomes, EDSO un NATO parlamentārajām asamblejām.